

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
-AUTORITETI I KONKURENCËS-
KOMISIONI I KONKURENCES**

V E N D I M

Nr. 161 Datë 02.12.2010

“Për disa rekomandime për rritjen e konkurrencës në sektorin e komunikimeve elektronike në tregun e teknologjisë me bazë të gjerë “3G””

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e :

▪ Znj. Lindita Milo (Lati)	Kryetar
▪ Znj. Servete Gruda	Anëtar
▪ Z. Koço Broka	Anëtar
▪ Znj. Rezana Konomi	Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 02.12..2010, shqyrtoi çështjen me :

Objekt: Për disa rekomandime për rritjen e konkurrencës në sektorin e komunikimeve elektronike në tregun e teknologjisë me bazë të gjerë “3G”.

Baza ligjore: Ligji nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”,(i ndryshuar), nenet, 2 pika c), 24 pika d), 69 dhe 70.

Komisioni i Konkurrencës pas shqyrtimit të informacionit të paraqitur nga Sekretariati i Autoritetit të Konkurrencës mbi procedurën e dhënies së licensës së parë në tregun e teknologjisë me bazë të gjerë “3G”,

V Ë R E N S E:

I. Hyrje

1. Autoriteti i Konkurrencës në bazë të nenit 28/a të Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, (i ndryshuar), ka monitoruar procesin e dhënies së licensës së parë për shërbimin e teknologjisë me bazë të gjerë “3G”. Me hyrjen në fuqi të Ligjit Nr 10317, datë 16.09.2010 “Për disa shtesa dhe ndryshime ne Ligjin 9121 ‘Për mbrojtjen e konkurrencës’ në fushën e zbatimit të ligjit janë shtuar (neni 2) edhe ndërmarrjet publike dhe ndërmarrjet, të cilave u janë dhëna nga shteti të drejta ekskluzive ose të drejta të veçanta.

2. Autoritetit të Konkurrencës ka administruar informacionin e ardhur me shkresën nr. 365/1, datë 01.10.2010 nga AKEP lidhur me informacionin dhe dokumentacionin përkatës mbi procedurat e ndjekura për dhënien e të drejtës së përdorimit të brezit UMTS si dhe propozimin që AKEP i ka bërë Ministrit të Inovacionit dhe Teknologjisë së Informacionit e Komunikimit lidhur me kufizimin e numrit të të drejtave të përdorimit në brezat 1900-1980 MHz, 2110-2170 MHz.
3. Delegacioni i Bashkimit Europian, me anë të shkresës Nr 448, datë 12.11.2010 ka kërkuar vlerësimin e Autoritetit të Konkurrencës lidhur me procedurën e tenderit të 3G për përzgjedhjen e vetëm një license nga këndvështrimi i konkurrencës. Sipas Komisionit Europian, ka një risk që procesi i lëshimit të një license për një periudhë kohe mund të rezultojë në krijimin e një monopoli të përkohshëm në tregun e telefonisë celulare “broadband” të cilat shkojnë kundër parimeve të konkurrencës efektive në fazat e para për të gjeneruar investime dhe si pasojë, për të siguruar zgjedhje më të mira për konsumatorët.

II. Baza ligjore dhe vlerësimi ligjor

4. **Ligji Nr. 9918 datë 19.5.2008 "Për komunikimet elektronike në Republikën e Shqipërisë "(Ligji).** Qëllimi i ligjit është të promovojë konkurrencën dhe infrastrukturën efikase nëpërmjet parimit të neutralitetit të teknologjisë së komunikimeve elektronike dhe të sigurojë shërbimet e duhura në territorin e Republikës së Shqipërisë.
5. **VKM Nr. 322, datë 05.05.2010 “Për miratimin e dokumentit të politikave për komunikimet elektronike në Republikën e Shqipërisë”** përcakton strategjinë afatmesme të Qeverisë për zhvillimin e rrjeteve dhe shërbimeve të komunikimeve elektronike në Republikën e Shqipërisë.
6. **VKM Nr.479, datë 6.5.2009 “Për miratimin e Planit Kombëtar të frekuencave” si dhe VKM-së Nr.1252, datë 10.9.2008 “Për miratimin e rregullave të zhvillimit të tenderit publik, për dhënien e së drejtës së përdorimit të frekuencave”**
7. Në bazë të nenit 5 pika 10) e Ligjit, është kompetencë e Ministrit për Inovacionin dhe Teknologjinë e Informacionit e të Komunikimit (Ministri) të miratojë kufizimet e mundshme për dhënien e frekuencave dhe procedurat përkatëse të tenderimit për dhënien e tyre, bazuar në propozimet e AKEP-it. E drejta e përdorimit të frekuencave kufizohet vetëm në rast se kjo kushtëzohet nga pamjaftueshmëria e frekuencave dhe nga detyrimi për të siguruar përdorimin eficient të tyre(Neni 65 i Ligjit).

III. Procedura e ndjekur për dhënien e licencës

8. AKEP ka kërkuar konsultim publik për dokumentin ‘Mbi dhënien e të drejtave të përdorimit në brezat e frekuencave 1900-1980 MHz, 2010-2025 MHz, 2110-2170

MHz që ofrojnë shërbime me brez të gjerë'. Duke marrë në konsideratë komentet e bëra nga palët e interesuara në këshillimin publik si dhe detyrimin që AKEP ka bazuar në pikën 10 të nenit 5, nenit 68 dhe 69 të Ligjit 'Për komunikimet elektronike, AKEP i ka propozuar Ministrin të Inovacionit dhe Teknologjisë së Informacionit e Komunikimit që:

- a) Kohëzgjatja e përdorimit të autorizimit individual për të drejtën e përdorimit të brezit UMTS të jetë 15 vjet
- b) Numri i të drejtave të përdorimit të brezit UMTS mund të jetë nga 1 deri në 4 licenca duke marrë në konsideratë ruajtjen e interesit të palëve për të marrë pjesë në tender si dhe garantimin e normalitetit në treg dhe ecjen e tij drejt në rrugën e një zhvillimi sa më të shpejt dhe në interes të konsumatorëve.
- c) Procedura e tenderit të jetë e hapur
- d) AKEP propozon që çmimi për brezin e çiftuar të jetë 0.08 Euro/MHZ/banor dhe për brezin e pa çiftuar të jetë 0.016 Euro/MHZ/banor. Bazuar në këto çmime AKEP ka propozuar që vlera e një autorizimi të jetë 9.424.000 Euro.
- e) Koha e fillimit të shërbimit të jetë jo më vonë se 2 muaj nga data e dhënies së autorizimit individual.

9. AKEP ka marrë në konsideratë komentet e bëra nga palët e interesuara në këshillim publik i ka propozuar Ministrin ndër të tjera që numri i të drejtave të përdorimit të brezit UMTS mund të jetë nga 1 deri në 4 licenca duke marrë në konsideratë ruajtjen e interesit të palëve për të marrë pjesë në tender si dhe garantimin e normalitetit në treg dhe ecjen e tij drejt në rrugën e një zhvillimi sa më të shpejt dhe në interes të konsumatorëve.

10. Ministri ka miratuar kufizimet dhe procedurat përkatëse të tenderimit për dhënien e Autorizimit Individual: për 1 (një) Autorizim Individual me çmim fillestar prej 12.5 milion Euro; me një kohëzgjatje 15 vjeçare; koha e fillimit të shërbimit jo më vonë se 2 muaj nga data e dhënies së Autorizimit Individual dhe së fundi procedura e tenderit publik për dhënien e së Drejtës së Përdorimit të frekuencave do të jetë në përputhje dhe në zbatim të VKM-së Nr.1252, datë 10.9.2008 "Për miratimin e rregullave të zhvillimit të tenderit publik, për dhënien e së drejtës së përdorimit të frekuencave".

11. AKEP ka marrë Vendim të Këshillit Drejtues Nr. 1367, datë 25.08.2010 "Për miratimin e publikimit të përfundimeve të këshillimit publik mbi dhënien e të drejtave të përdorimit brezat e frekuencave 1900-1980 MHz, 2010-2025 MHz, 2110-2170 MHz që ofrojnë shërbime me brez të gjerë (UMTS). Gjithashtu ka publikuar Njoftimin "për kufizimin e numrit të të drejtave të përdorimit të frekuencave dhe njoftimin për kufizimin e numrit të të drejtave të përdorimit të frekuencave" (sipas dhe në përputhje me nenin 68 pika 5 e Ligjit).

12. AKEP ka nisur procedurën e tenderit me njoftimin për zhvillimin e tenderit publik me objekt "Dhënia e 1 (një) të drejte përdorimi në brezin e frekuencave 1920-1935 MHz çiftuar me 2110-2125 MHz dhe 1900-1905 MHz spektër i paçiftuar që ofrojnë shërbime me brez të gjerë" (sipas dhe në përputhje me nenin 69 të Ligjit).

13. Gjithashtu nga konsultimi i vazhdueshëm me Ministrinë për Inovacion dhe Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit jemi informuar se Shqipëria është akoma mbrapa në dhënien e Autorizimit Individual dhe nëse ne do të shikojmë përvojën e vendeve të tjera të Bashkimit Evropian dhe të rajonit, do të vërejmë se Autorizimi Individual (AI), i frekuencave UMTS (3G), shpesh është dhënë një nga një dhe JO të gjitha së bashku¹.
14. Nga vëzhgimi i kryer për raste të ngjashme të dhënies së licensave “3G” rezulton se eksperiencia e vendeve të ndryshme ka treguar që licencat për teknologjinë 3G janë dhënë në të njëjtën kohë² por ka pasur modele të ndryshme ku në disa vende licenca ka qenë identike (si psh. Italia) dhe në disa vende të tjera licencat kanë qenë të përmasave të ndryshme. (si psh Mbretëria e Bashkuar)³.
15. AKEP në datë 8.11.2010 realizoi tenderin për dhënien e 1 të drejte përdorimi në brezin e frekuencave 1920-1935 MHz çiftuar me 2110-2125 MHz dhe 1900-1905 MHz spektër i paçiftuar Ref. 1-2x15+5-2010. Pas shqyrtimit të ofertave të paraqitura nga ofertuesit, klasifikimi i ofertave të vlefshme sipas AKEP është 100 pikë për Vodafone Albania për ofertën 31.4 milionë euro dhe 46.11 pikë me ofertë 12.597.500 euro të Eagle Mobile.
16. AKEP me anë të Nr. 1448, datë 18.11.2010 për “Njoftimin e fituesit të tenderit publik me procedure të hapur me objekt: “Dhënia e 1 (një) të drejte përdorimi të brezin e frekuencave 1920-1935 MHz çiftuar me 2110-2125 MHz dhe 1900-1905 MHz spektër i paçiftuar që ofrojnë shërbime me brez të gjerë” ka shpallur fitues të kësaj procedure Vodafone Albania. AKEP në këtë vendim shprehet se nuk ka pasur asnjë ankimim lidhur me procedurën e tenderimit.

IV. Analiza e tregut përkatës

17. Tregu i telefonisë celulare ka patur dinamikë të lartë ndryshimesh si në pjesët e tregut ashtu dhe numrin e përdoruesve. Nëse shohim ecurinë e tregut në vite sipas AKEP, ritmet vjetore të rritjes së tregut për periudhën 2001-2004 kanë ardhur duke u zvogëluar, nga 1200 për qind në 2001, në vitin 2002 107%, 40 për qind në vitin 2003 dhe 15 për qind në vitin 2004. Gjate viteve 2005 dhe 2006 është vënë re përsëri një rritje e këtyre normave: me 21 përqind në vitin 2005 dhe 25 përqind në vitin 2006. Në vitin 2007 pati një rënie të normës së rritjes në 21%, ndërsa në vitin 2008 norma e rritjes arriti në 27%.
18. Sipas AKEP, numri i përdoruesve celularë për 100% banorë ka ardhur në rritje nga viti në vit dhe në fund vitin 2008 kjo normë (niveli i penetrimit) është afërsisht 92%. Një pjesë e konsiderueshme e këtyre përdoruesve vlerësohet të kenë më

---

² Shih http://news.bbc.co.uk/2/hi/in_depth/business/2001/3g/default.stm

³ Shih <http://www.cramton.umd.edu/papers2000-2004/01nao-cramton-report-on-uk-3g-auction.pdf>

shumë se një kartë SIM, që do të thotë se numri i banorëve që përdorin telefonin celular është më i vogël se 92%.

19. Tregu përkatës i produktit i përcaktuar në licencën 3G është e drejta e përdorimit në brezin e frekuencave 1920-1935 MHz çiftuar me 2110-2125 MHz dhe 1900-1905 MHz spektër, i paçiftuar që ofrojnë shërbime me brez të gjerë.
20. Në tregun e telefonisë celulare e ofrojnë shërbimin 4 kompani AMC Sh.A, Vodafone Albania Sh.A, "Eagle Mobile" dhe "PLUS". Në garën për licensën e parë morrën pjesë vetëm 2 kompani, Vodafone Albania dhe Eagle Mobile ku fitues për ofertën më të mirë u shpall Vodafone Albania.
21. Sipas analizës së Autoritetit të Komunikimeve Elektronike dhe Postare, numri maksimal i mundshëm i frekuencave është katër dhe nuk ka ende një afat kohor për dhënien e licensave të tjera. Sipas MITIK, Autorizimi Individual për 3G e parë do të jetë i vetmi në funksionim për një kohë të shkurtër.
22. Autoriteti i Konkurrencës, në bazë të Ligjit 9121 "Për mbrojtjen e konkurrencës", kujdeset për mbrojtjen e konkurrencës së lirë dhe efektive në treg duke ndaluar çdo sjellje që përbën abuzim me pozitën dominuese.
23. Dhënia e një licence të vetme qoftë edhe për një periudhë të shkurtër kohe përbën një kufizim të konkurrencës mes operatorëve për ofrimin e shërbimit në tregun përkatës,.

PËR KËTO ARSYE

Në bazë të nenit 24, shkronja d) dhe nenit 70, të Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 "Për Mbrojtjen e Konkurrencës" me propozim të Sekretariatit:

VENDOSI:

1. T'i rekomandojë Ministrisë së Inovacionit dhe Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit liberalizimin e tregut të shërbimit të 3G, duke dhënë licencat e tjera për këtë shërbim, sa më parë që të jetë e mundur. Këto licenca të jepen në të njëjtën kohë në mënyrë që të rritet konkurrenca e lirë dhe efektive në këtë treg për shërbimin "3G". Kushtet e dhënies së këtyre licencave duhet të jenë të njëjta me ato të përcaktuara në licencën e parë të akorduar.
2. T'i rekomandojë Autoritetit të Komunikimeve Elektronike dhe Postare rregullimin e tregut të shërbimit të teknologjisë me brez të gjerë mbi baza të metodologjive transparente dhe të rregullojë tarifat e shërbimit të orientuara drejt kostos.
3. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURRENCËS

Servete GRUDA

Anëtar

Koço BROKA

Anëtar

Rezana KONOMI

Anëtar

Lindita MILO (LATI)

K R Y E T A R